

Studiu EY: 25% dintre companiile din România nu sunt pregătite pentru o inspecție de prețuri de transfer

Contrar tendințelor globale, o parte semnificativă a companiilor locale pare să nu privească prețurile de transfer ca pe o arie de risc fiscal. Aceasta este concluzia studiului EY România, „Prețurile de transfer. Impactul condițiilor economice aduse de pandemie”, derulat la începutul acestui an.

Astfel, dacă în sondajul [EY Global „Dispute și riscuri fiscale”](#), realizat anul trecut, peste 80% dintre respondenți indicau prețurile de transfer drept unul dintre cele mai mari riscuri, temându-se în proporție de peste 70% că vor face obiectul unui control de prețuri de transfer, majoritatea companiilor locale (62%) consideră că prețurile de transfer nu reprezintă o problemă fiscală (50%) sau că nici măcar nu analizează această problemă din punct de vedere al strategiei fiscale (12%). Îngrijorător, companiile din România par să mizeze semnificativ pe întocmirea corectă a documentației prin care justifică prețul la care au realizat tranzacțiile cu părți afiliate și să treacă cu vederea problemele ce ar putea apărea în cadrul inspecțiilor fiscale.

În proporție de 44,2%, companiile mari din România (78% dintre respondenții studiului EY România sunt mari contribuabili, cu peste 400 de angajați, iar 22% sunt contribuabili mijlocii) spun că anul 2021 a fost unul în care nu le-a fost afectată profitabilitatea, 14% declară că profitabilitatea le-a fost afectată, dar într-un mod pozitiv, în vreme ce 25,6% spun că le-a fost afectată în mod negativ, dar au obținut profit

operațional.

„Studiul nostru vine să confirme declarațiile macroeconomiștilor, care vorbesc despre o poziție solidă a firmelor românești și despre avantajul pe care îl au în perioada agitată cu care ne confruntăm. Pe de altă parte, trebuie să ținem cont și de

faptul că principalii noștri respondenți vin din zona IT, producție sau comerț, zone care au fost în creștere în 2021”, explică Adrian Rus, Partener EY, liderul practicii de Prețuri de transfer.

Majoritatea respondenților studiului „Prețurile de transfer. Impactul condițiilor economice aduse de pandemie” (74,5%) spun că au documentația prin care demonstrează că tranzacțiile sunt realizate la prețul pieței – acel preț la care ar fi fost încheiată între părți independente, în condiții economice comparabile și că ea este pregătită conform cerințelor specifice din România. Prețurile de transfer sunt prețurile la care se fac tranzacțiile între companiile părți ale aceluiași grup, denumite și părți afiliate. Dacă prețul tranzacției între afiliați nu este în „intervalul de piață”, se consideră că profiturile obținute de părți în urma tranzacției nu sunt corect reflectate, afectând astfel impozitele și taxele plătite fie în România, fie în statul unde este situată partea afiliată.

În schimb, aproape 25% dintre respondenți declară că nu au o documentație privind prețurile de transfer pentru entitatea din România, iar peste 10% dintre companii spun că există o documentație privind prețurile de transfer, dar ea există la nivelul grupului și nu a fost adaptată la cerințele românești. *„Toate aceste companii, de fapt, nu sunt pregătite pentru o inspecție a prețurilor de transfer”*, spune, la rândul său, **Emanuel**

Băncilă, partener Băncilă Diaconu și Asociații, coordonatorul practicii de Inspecții și controverse fiscale.

Studiul „Prețurile de transfer. Impactul condițiilor economice aduse de pandemie” mai arată și că, deși companiile sunt conștincioase și își fac analizele cel puțin anual pentru a verifica dacă prețurile tranzacțiilor cu părțile afiliate sunt în conformitate cu prețurile pieței, încă într-o proporție foarte mare – 40%, se regăsesc în situația în care rezultatele din tranzacțiile derulate se află în afara prețului pieței. Ori, dacă rezultatul tranzacției între afiliați nu este în „intervalul de piață”, se consideră că profiturile obținute de părți în urma tranzacției nu sunt corect reflectate și ar trebui corectate, prin realizarea unor ajustări ale prețurilor de transfer. Mai mult, dintre aceștia, aproape jumătate nu au realizat acele ajustări ale prețurilor de transfer prin care să își corecteze rezultatele obținute din tranzacțiile derulate cu părți afiliate.

„Este un procent îngrijorător de companii care adresează, practic, o invitație ANAF de a li se efectua ajustări de prețuri de transfer, cu toate consecințele aferente de impozit pe profit suplimentar și obligații fiscale accesorii ”, atrage atenția Adrian Rus. *„Aceste companii se vor confrunta cu implicații majore pe analiza de risc. Așa cum știți, pe baza*

analizei de risc se stabilesc firmele care trebuie inspectate. Am recomanda realizarea unei analize și corectarea situației fiscale”, arată și Emanuel Băncilă.

Pe de altă parte, companiile, în proporție de 97,4%, nu au depus și nici nu își doresc să depună în următorii doi ani cereri pentru obținerea unui acord de preț în avans sau APA, cum este cunoscut în limbajul de specialitate. APA reprezintă o înțelegere între contribuabil și autoritatea fiscală din jurisdicția în care este rezident. Prin stabilirea în avans a unui set de criterii, aplicabile pentru o anumită perioadă, pentru care se asigură conformitatea cu principiul valorii de piață, APA are ca scop evitarea disputelor în zona prețurilor de transfer. Cu alte cuvinte, încheierea unui APA ajută compania să aibă o certitudine pentru tranzacțiile luate în calcul în acord și eliminarea potențialelor ajustări ale prețurilor de transfer (atât timp cât termenii APA sunt respectați) și, implicit, a situațiilor de dublă impunere, legate de ajustările de prețuri de transfer derulate de autoritățile fiscale. Și, cu toate acestea, costurile asociate procesului obținerii acordului (21,4%), lipsa încrederii în beneficiile APA (4,8%) sau încrederea în documentația întocmită ca fiind suficientă pentru a apăra tranzacțiile cu părțile afiliate ale societății – 69% țin deocamdată contribuabilii departe de APA.

Serviciile (aproape 60%), finanțările intra grup (16,5%) sau distribuția de marfă (11,8%) sunt percepute de către companii ca fiind tranzacțiile cele mai susceptibile să fie puse sub semnul întrebării de către autoritățile fiscale din perspectiva prețurilor de transfer.

Un alt rezultat surprinzător al studiului referitor la prețurile de transfer este acela că mai mult de jumătate dintre firmele respondente – 59,5%, nu au trecut încă printr-o inspecție care să fie centrată pe prețurile de transfer.

În cazul companiilor care au făcut obiectul unei inspecții, o

treime au trecut printr-o ajustare de prețuri de transfer, cei mai mulți de până într-un milion de euro; 11,8%, însă, s-au confruntat cu ajustări între 1 milion și 5 milioane de euro. O cincime dintre companiile respondente spun că s-au confruntat chiar cu recalificarea unor tranzacții în cadrul inspecțiilor fiscale.

În cazul inspecțiilor fiscale avute, companiile spun că nu s-a pus problema aplicării unui TVA suplimentar pentru ajustările de prețuri de transfer, iar 61% dintre companii nu au luat în considerare impactul privind tratamentul de TVA, atunci când au realizat ajustări voluntare de prețuri de transfer, ceea ce le aduce într-o situație de risc. *„În funcție de cum sunt efectuate ajustările de prețuri de transfer și în funcție de înregistrările contabile și fiscale efectuate, pot apărea implicații de TVA. Acestea, dacă sunt privite din perspectiva cotei de TVA, care este de 19%, pot avea un impact la fel de important ca și implicațiile de taxe directe. Acest lucru reiese din jurisprudența Curții Europene de Justiție și din explicațiile oferite de organismele europene”,* arată **Costin Manta, Partener Asociat EY, în cadrul departamentului de Impozite indirecte.**

Mai mult, în cazul ajustărilor de prețuri de transfer cu impact asupra operațiunilor vamale, contribuabilii nu au solicitat biroului vamal și nici nu și-au pus problema că ar fi trebuit să solicite corectarea valorii în vamă a mărfurilor care au făcut obiectul ajustărilor de prețuri de transfer.

Potrivit lui Adrian Rus, concluzia care se impune este aceea că o documentație de prețuri de transfer întocmită potrivit regulilor specifice românești este esențială pentru a fi pregătiți pentru o inspecție a prețurilor de transfer din partea ANAF. Este, de asemenea, important să existe

justificări și documentație suport pentru tranzacțiile derulate cu persoanele afiliate, inclusiv privind aplicarea efectivă a politicilor de prețuri de transfer. Ajustările voluntare de prețuri de transfer sunt o modalitate de a reduce impactul unor ajustări efectuate de ANAF, acestea fiind importante mai ales în contextul amnistiei fiscale existente.

De asemenea, rolul APA de evitare a disputelor în materia prețurilor de transfer trebuie să fie mai bine apreciat, aceasta desigur împreună cu o îmbunătățire a modului de derulare a acestui proces din partea ANAF.

„Situația în care autoritatea fiscală nu analizează în detaliu documentația privind prețurile de transfer o întâlnim în practică atunci când există alte zone în care Fiscul a verificat baza impozabilă și a găsit alte elemente de impunere. Dar nu trebuie ignorate aspectele legate de prețurile de transfer și de modul de pregătire a documentației aferente”, a conchis, la rândul său, Emanuel Băncilă.

Pensiile ocupaționale – vor facilita autoritățile aplicarea unui nou instrument de motivare și retenție a angajaților?

Autori:

- Claudia Sofianu, Partener, Liderul departamentului Impozit pe venit și contribuții sociale, EY România***

▪ ***Cristina Cristea, Senior Manager, Impozit pe venit și contribuții sociale, EY România***

Comaniile au la dispoziție, de doi ani deja, pe lângă planurile de acțiuni, așa-numitele *Stock Option Plans*, un alt instrument ce le poate ajuta să se diferențieze pe piață, să atragă și să-și păstreze angajații – schema de pensii ocupaționale. De ce nu îl folosesc? Din lipsă de claritate a cadrului fiscal și, până de curând, din lipsa unui administrator autorizat de fonduri de pensii ocupaționale.

Fondurile de pensii ocupaționale pot fi un vector de imagine puternic pe piața muncii, iar structura de funcționare este, în fapt, foarte simplă – compania deschide un fond de pensii ocupaționale, în care varsă o anumită contribuție.

Acesteia i se va alătura contribuția salariatului, dacă acesta dorește să participe. Angajatorul are, totodată, libertatea de a stabili cuantumi diferențiate de contribuție proprie pentru fiecare angajat, în funcție de anumite criterii, cum ar fi vechimea, funcția deținută sau nivelul salarial, dar, odată ce decide să ofere pensii ocupaționale, angajatorul este obligat să ofere acest beneficiu tuturor salariaților și să vireze contribuțiile sale.

Vreme de trei ani, banii sunt ai angajatorului și orice decizie de a părăsi firma în acest interval de timp duce la pierderea beneficiului. Dar, la finele celor trei ani, banii devin ai angajatului. Dreptul acestuia la pensia ocupațională se deschide, la cerere, începând cu data împlinirii vârstei standard de pensionare, cu respectarea condițiilor prevăzute de schemă și prospect și în conformitate cu legislația privind plata pensiilor private.

Astfel, acest produs ar putea reprezenta o componentă foarte

importantă de retenție, detaliu extrem de important într-o piață a muncii caracterizată, mai ales în această perioadă, de volatilitate și fluctuație.

În fond, nu vorbim despre o idee nouă – ci despre adoptarea uneia mai vechi (încă din 1917, Norvegia și Suedia lansau aceste scheme de pensii ocupaționale) –, dar care și-a dovedit funcționalitatea. În UK, de pildă, la sfârșitul lunii iunie 2021, valoarea de piață a fondurilor de pensii a atins 2,5 mii de miliarde de lire sterline, iar numărul total de membri cu contribuții definite era de 25,3 milioane, în timp ce numărul total de membri cu beneficii determinate și hibride era de 18,5 milioane. Pe lună, contribuția primită prin schema ocupațională ar însemna, conform unor cifre avansate de studii în jur de 3.000 de lire, sumă care poate varia, în funcție de vechime, funcție etc. Germania acoperă prin pilonul de pensii ocupaționale circa 60% din angajați, iar, în Polonia, schema ar fi trebuit să poată fi accesată atât de angajații companiilor mari, cât și de cei ai IMM-urilor încă de anul trecut. Olanda, Danemarca, de asemenea, folosesc schemele ocupaționale pentru a crește valoarea pensiilor angajaților la momentul retragerii din viața activă.

Din punct de vedere fiscal, Legea nr. 1/2020, cea prin care sunt stabilite condițiile în care un angajator poate participa la asigurarea unor beneficii angajaților săi, care transpune, practic, o Directivă europeană, menționează că sumele reprezentând contribuțiile la fondurile de pensii ocupaționale din România sunt deductibile fiscal. Fără să ofere, însă, detalii. Întreg mediul de afaceri a așteptat clarificări, care încă nu au venit. Ceea ce trebuie să știe companiile înainte de a înființa un fond de pensii ocupaționale – dacă angajații pot beneficia de o bază impozabilă redusă la calculul

impozitului pe venit; dacă angajatorii pot acorda angajaților proprii alt tip de beneficii cu tratament fiscal favorabil (care să nu fie subiect de impozit pe venit și contribuții sociale).

Cum nota de fundamentare a legii menționează că prevederile aplicabile deductibilității sumelor reprezentând contribuțiile angajatorului și ale angajatului, precum și plata beneficiilor se supun prevederilor Codului fiscal, mediul de afaceri a așteptat entuziast și confirmarea unor astfel de prevederi.

Astfel, Codul fiscal prevede tratamentul fiscal aplicabil contribuțiilor privind pensiile facultative –acestea nefăcând subiectul taxelor salariale într-o limită de deductibilitate de 400 euro de persoană. Ne-am pus astfel întrebarea dacă intenția legiuitorului a fost includerea contribuțiilor în cadrul pensiilor ocupaționale în același plafon neimpozabil.

Să fi fost oare aceasta intenția? Sau doar includerea acestora în categoria veniturilor salariale și astfel urmând a fi considerate doar costuri deductibile la calculul impozitului pe profit?

Am sperat că normele metodologice vor aduce clarificări suplimentare privind tratamentul fiscal aplicabil însă, la doi ani distanță de la apariția legii privind pensiile ocupaționale și nici o lună de la apariția primului administrator autorizat din România, BCR Pensii, nu avem încă clarificări pe plan fiscal.

Sperăm însă ca această așteptare să vină cu vești bune, precum introducerea acestui tip de beneficii în categoria beneficiilor neimpozabile. În vederea stimulării participării la fondul de pensii ocupaționale și a angajaților, aceste contribuții ar trebui și ele să fie incluse în categoria celor deductibile la calculul impozitului pe venit.

Nu este prima oară când introducerea unei noi legi pune sub semnul întrebării tratamentul fiscal aplicabil

veniturilor/beneficiilor salariale noi prevăzute. Sperăm totuși că înregistrarea BCR Pensii ca administrator autorizat de fonduri de pensii ocupaționale, să fie factor accelerator în clarificarea acestui aspect și emiterea normelor metodologice de aplicare a legii. Până atunci, rămânem cu întrebări care, momentan, nu au răspuns.

Cum a redus statul prețul locuințelor?

Autor: Costin Manta, Partener Asociat, Taxe indirecte, EY România

Anul 2022 a început cu vești bune pentru piața imobiliară din România. Cota de TVA de 5% se aplică din acest an și pentru locuințele mai scumpe de 450.000 lei, plafonul fiind majorat la 700.000 lei. Pentru a putea beneficia de noul plafon însă, a fost introdusă o nouă condiție: cota redusă de TVA se va aplica pentru o singură achiziție în acest interval de preț, în timp ce, în cazul locuințelor mai ieftine de 450.000 lei, se pot efectua mai multe achiziții cu cota de 5%. În cazul creșterii cererii pentru apartamentele situate în noul plafon de TVA, ar putea apărea ușoare creșteri de preț. Dar nu ne așteptăm totuși să depășească noul plafon (dincolo de care ar interveni din nou aplicarea cotei standard de TVA, fapt care ar putea duce la scăderea cererii).

Economia realizată de un cumpărător utilizând cota redusă poate fi substanțială. De exemplu, pentru o locuință cu un preț de 700.000 lei (plafonul maxim, aproximativ 140.000 de euro) economia realizată prin aplicarea cotei reduse de TVA de 5%, în locul celei standard de 19%, este de aproximativ 20.000

euro. O sumă importantă și deloc de neglijat. Mai mult, în cazul locuințelor achiziționate prin credit ipotecar, economia realizată de cumpărător crește, deoarece costurile de finanțare se vor aplica asupra unui preț mai mic (diminuat prin scăderea TVA).

În plus, ne putem aștepta că o parte dintre clienții interesați în trecut de locuințe cu un preț sub 450.000 lei să migreze către locuințe aflate sub noul plafon de 700.000 lei. Acest lucru ar putea contribui la facilitarea accesului la o locuință accesibilă pentru persoanele cu venituri mai mici.

Dar scăderea TVA ar putea aduce și alte beneficii, în plus față de un preț mai mic pentru cumpărători.

Substituie majorările costurilor de construcție. Noul plafon majorat poate compensa creșterile de prețuri ale materialelor de construcții, contribuind la susținerea pieței imobiliare. O lungă perioadă de timp, plafonul pentru 5% TVA a rămas constant, în vreme ce costurile au crescut susținut. Astfel, încadrarea în vechiul plafon era din ce în ce mai dificilă, mai ales în cazul locuințelor mai spațioase. Prin majorarea plafonului se poate îmbunătăți și un alt indicator.

Reducerea supraaglomerării locuințelor. România ocupă unul din primele locuri în clasamentul supraaglomerării locuințelor. Eurostat estimează o rată a supraaglomerării de 45,8%, față de media europeană de 17%, locuințele mai mari având un cost proporțional mai mare. Aplicarea cotei reduse de TVA de 5% poate duce la scăderea supraaglomerării locuințelor din România, locuințele mai mari devenind mai accesibile decât prin aplicarea cotei standard de TVA.

Conformarea voluntară poate crește. Așa cum s-a observat de-a lungul timpului, scăderea impozitelor poate contribui la creșterea conformării voluntare. Deși poate părea paradoxal, considerăm că scăderea cotei de TVA de la 19%, la 5% poate duce la încasări mai mari și la o mai bună conformare fiscală.

Un aspect foarte important, ținând cont de locul fruntaș ocupat de țara noastră în clasamentul fraudei de TVA. Anterior majorării plafonului, existau cazuri în care locuințele mai scumpe de 450.000 lei erau achiziționate de către firme (aplicând taxarea inversă), astfel că statul nu încasa în fapt TVA (deși se aplica cota standard de 19% TVA). În cazul locuințelor cu un preț mai mic de 700.000 lei, ce pot fi achiziționate cu cotă redusă de 5%, achiziția prin intermediul unei societăți comerciale nu mai este la fel de atrăgătoare. Costul cu TVA 5% este semnificativ redus pentru cumpărătorii persoane fizice, iar prin achiziția directă de către aceștia este eliminat și riscul ca autoritățile fiscale să considere TVA nedeductibilă la nivelul societății (care astfel nu mai este implicată în tranzacție). Mai mult, plafonul majorat poate duce la declararea corectă a prețului de vânzare în evidențele contabile ale vânzătorilor, ceea ce ar duce la creșterea colectării altor taxe și impozite (de ex., impozitul pe profit/venit declarat din aceste tranzacții).

Luând în considerare factorii de mai sus, ar fi de așteptat ca măsura să aibă un impact pozitiv pentru cumpărători, vânzători și chiar pentru autoritățile fiscale.

Ce bani sunt disponibili prin ajutoare de stat și alte fonduri nerambursabile. Scurt ghid pentru investitori

Autori:

• Ileana Guțu, Partener Asociat și Coordonator al

departamentului de Evaluare, modelare financiară și analize economice, EY România

- *Iulia Alexe, Manager, Evaluare, modelare financiară și analize economice, EY România*
- *Nicoleta Zaharia, Senior Manager, Evaluare, modelare financiară și analize economice, EY România*

Peste 6 miliarde de euro vor fi disponibili doar anul acesta prin Planul Național de Redresare și Reziliență, finanțare oferită prin Mecanismul de redresare și reziliență, ce va sprijini implementarea până în 2026 a unor reforme și investiții cruciale în domenii cheie (cum ar fi energie verde, infrastructură, sănătate, administrație publică, digitalizare). Datorită naturii sale excepționale, implementarea mecanismului va urma proceduri speciale, iar fondurile vor fi plătite direct României pe baza progreselor înregistrate în aplicarea PNRR-ului. Și statul va sprijini și încuraja investițiile, îndeosebi cele cu efect multiplicator ridicat în economie – 88,8 miliarde de lei în acest an. Dar, să vedem care sunt principalele programe și mecanisme și cum pot fi ele accesate.

Agenții economici pot accesa fonduri disponibile prin programe operaționale finanțate de Uniunea Europeană și implementate la nivel național (aferele perioadei de programare a Uniunii Europene 2021-2027), ajutoare de stat și, nu în ultimul rând, parte din finanțările aferente Planului Național de Reziliență și Redresare (PNRR). Reformele și proiectele vizate de aceste

programe includ componente de investiții în energie verde, sănătate, educație, infrastructură, dar și în dezvoltare și adoptare de tehnologii noi, reprezentând oportunități de atragere de fonduri pentru mediul de afaceri.

Ce bani pot fi accesați prin PNRR. Cu o alocare inițială ce totalizează 29,2 miliarde euro, Planul Național de Redresare și Reziliență ar urma să contribuie la redresarea economică și socială pe termen lung a țării, prin finanțarea atât a unor proiecte de interes public, cât și a unor investiții din mediul privat. În prezent, sunt în curs de elaborare o serie de scheme de ajutor de stat, din care o parte vor fi adresate fie IMM-urilor, fie companiilor mari. Prin acestea vor fi finanțate investiții în digitalizare sau în capacități de producție de energie regenerabilă.

Investițiile în modernizarea sistemelor energetice, îmbunătățirea eficienței energetice (inclusiv în construcții și transporturi) și tranziția spre neutralitate climatică vor fi susținute și prin Fondul de modernizare. Astfel, în perioada 2021-2030, România va putea alege proiecte relevante, atât din zona publică, cât și privată, pe care să le propună spre finanțare Băncii Europene de Investiții și Comisiei Europene. Fondul de modernizare oferă statelor beneficiare posibilitatea de a decide asupra mecanismului de sprijin ales: grant-uri, împrumuturi, instrumente de garantare sau injecții de capital.

Aproximativ 20% din bugetul UE pentru perioada 2021-2027 va fi alocat prin programe și fonduri gestionate direct de Comisia Europeană. Prin intermediul departamentelor Comisiei sau a agențiilor executive ale UE sunt lansate cereri de propuneri pentru proiecte de investiții în diverse domenii de activitate. Tot în cadrul Comisiei sunt realizate evaluarea

propunerile depuse, acordarea grant-urilor și monitorizarea implementării proiectelor.

Peste jumătate din finanțarea UE se acordă prin cinci fonduri structurale gestionate în comun de Comisia Europeană și România. Suma alocată României este disponibilă prin Programe Operaționale, iar versiunile de lucru aferente perioadei 2021-2027 au fost publicate de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene spre consultare publică. În schimb, la acest moment nu este încă disponibil calendarul apelurilor de proiecte pentru fiecare în parte. Criteriile de eligibilitate ale proiectelor și beneficiarilor, cheltuielile eligibile, precum și finanțarea maximă pe care proiectele o pot accesa în cadrul fiecărui Program vor fi publicate în cadrul apelurilor de proiecte.

Programele operaționale includ: Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ), Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD), Programul Operațional Transport (POT), Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF), Programul Operațional Sănătate (POS), dar și Programe Operaționale Regionale (POR).

Programul Operațional Tranziție Justă vizează creșterea eficienței energetice și se adresează investițiilor privind energia din surse regenerabile, transportul verde, infrastructuri de încărcare a autovehiculelor electrice, dar și a celor ce susțin tranziția de la cărbune la gaz în 6 județe (Hunedoara, Gorj, Dolj, Galați, Prahova, Mureș). Beneficiarii sunt în principal autoritățile, însă fondurile pot fi accesate și de către IMM-uri și întreprinderi mari.

Programul Operațional Dezvoltare Durabilă își propune, pe lângă protecția mediului și dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată, și tranziția către o economie circulară. Și în acest caz, autoritățile sunt principalii beneficiari, alături de entități private, întreprinderi mari și IMM-uri.

Programul Operațional Transport este destinat dezvoltării infrastructurii de transport și a serviciilor de mobilitate a persoanelor și mărfurilor. Beneficiarul principal este statul, prin Companiile Naționale sau Autoritățile cu atribuții în zona transporturilor. Din totalul alocărilor POT, estimate la peste 8 miliarde euro, aproape 2 miliarde sunt dedicate infrastructurilor rutiere TEN-T. Proiecte importante finanțate prin POT sunt și investițiile în dezvoltarea

transportului feroviar la nivel național și regional, infrastructura de metrou, investițiile în infrastructura terminalelor inter-modale, a instalațiilor și echipamentelor aferente, proiecte în sectorul naval – intervenții în portul Constanța și porturi dunărene, precum și proiectele de îmbunătățire a siguranței circulației rutiere.

Promovarea tehnologiilor digitale pentru a crea noi oportunități de dezvoltare atât pentru sistemul public, cât și pentru mediul de afaceri este principalul obiectiv al Programului Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare. Proiectele aparținând IMM-urilor, companiilor mari sau instituțiilor publice care vizează dezvoltarea, dar și adoptarea de tehnologii pot fi finanțate în cadrul programului.

Un alt program care poate atrage interesul companiilor de construcții este Programul Operațional Sănătate, care își dorește să îmbunătățească accesibilitatea, eficiența și reziliența sistemului de sănătate. Între principalele obiective pot fi amintite investițiile pentru construirea spitalelor regionale și a infrastructurii spitalicești noi.

Actorii privați (start-up-uri, IMM-uri, companii mari), dar și instituțiile de cercetare-dezvoltare și autoritățile din administrația publică pot beneficia de finanțare și prin

Programe Operaționale Regionale. Disponibile la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare a României, fondurile pot fi accesate de proiecte care adresează competitivitatea regională, dezvoltarea urbană durabilă, reducerea emisiilor de carbon și infrastructura economică, socială și culturală la nivel regional și local.

Pot fi accesate și ajutoare de stat. De asemenea, companiile ar trebui să știe că sunt în continuare disponibile și două scheme de ajutor de stat pentru dezvoltare regională (deschise solicitanților până la 31 decembrie 2023), fonduri gestionate de Ministerul Finanțelor.

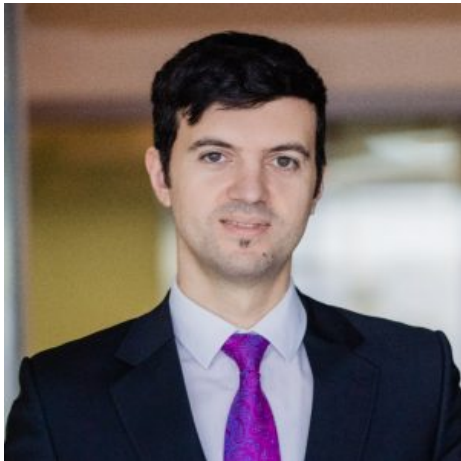
În cazul schemelor de ajutor de stat, al căror buget total cumulativ depășește 2 miliarde de euro, sunt eligibile investițiile în active (HG 807/2014) și cele care determină crearea a cel puțin 100 noi locuri de muncă (HG 332/2014). Începând cu august 2021, investițiile din domeniul construcțiilor au devenit eligibile.

Nivelul maxim al ajutorului de stat de care au putut beneficia companiile ale căror proiecte de investiții au primit acord de finanțare este de 37,5 mil. euro. În limita bugetului anual alocat fiecărei scheme, determinarea procentului care va fi acoperit prin ajutor de stat se va face respectând intensitățile maxime asociate hărții regionale autorizate de Comisia Europeană.

În concluzie, indiferent de mecanismul pentru care optează, pentru a finanța un proiect din surse nerambursabile, recomandăm investitorilor să identifice acele apeluri de proiecte care sunt relevante pentru domeniul în care funcționează și să respecte orientările punctuale ale fiecărui program privind depunerea dosarului, pentru că fiecare cerere de finanțare este unică.

România a ratificat Convenția multilaterală – ce aduce nou pentru companii?

Autori: Alex Slujitoru și Răzvan Brătilă, Avocați, Băncilă, Diaconu și Asociații SPRL

La patru ani și jumătate de la semnarea ei la Paris, România ratifică și ea *Convenția multilaterală pentru implementarea în cadrul tratatelor fiscale a măsurilor legate de prevenirea erodării bazei impozabile și a transferului profiturilor*. Documentul acționează ca un protocol ce vizează modificarea mai multor tratate fiscale, încercându-se, astfel, crearea unui mecanism general și eficace prin care să poată fi evitate renegocierile bilaterale ale tratatelor de evitare a dublei-impuneri. Dar, total inexplicabil, România a ales să nu aplice prevederile Convenției referitoare la arbitraj, cele la care contribuabilii pot apela atunci când consideră că au fost impozitați contrar prevederilor unui tratat de către jurisdicțiile contractante, iar autoritățile fiscale statale nu reușesc să ajungă la un acord amiabil în acest sens. Ce efecte ar putea avea această implementare incompletă asupra companiilor?

Convenția multilaterală modifică tratatele fiscale încheiate de două sau mai multe țări și introduce mai multe prevederi și măsuri ce împiedică transferarea în mod artificial a profiturilor către alte jurisdicții. Astfel, deși Convenția

multilaterală reprezintă un pas în direcția corectă pentru eliminarea problemei erodării bazei impozabile și a transferurilor profiturilor, oferind mai multă previzibilitate și claritate legislativă, modalitatea în care România a ratificat-o nu aduce totuși beneficiile la care contribuabilii sperau, mai ales cele care ar fi ținut de eliminarea efectivă a dublei-impuneri (companiile sunt impozitate în două state pentru același venit).

Mai exact, România va implementa în cadrul tratatelor sale fiscale vizate dispoziții precum: modificarea preambulului din acordurile fiscale, pentru a include în mod expres că, deși scopul tratatelor este evitarea dublei-impuneri, aplicarea acestora nu poate în niciun caz crea oportunități de neimpozitare, impozitare redusă sau de evitare a impozitării. Astfel, se încearcă eliminarea posibilității unui contribuabil de a se sustrage de la plata impozitelor prin interpretarea coroborată a unor neconcordanțe din legislația fiscală sau prin exploatarea unor prevederi lacunare sau neclare dintr-un anumit tratat.

Odată cu aplicarea Convenției, vor fi eliminate și beneficiile acordate contribuabilului printr-un tratat fiscal de eliminare a dublei-impuneri, dacă se va constata că scopul sau unul dintre scopurile principale pentru încheierea oricărui

aranjament sau tranzacții de către contribuabil a fost tocmai obținerea respectivelor beneficii. Măsura este menită să descurajeze tranzacțiile artificiale efectuate în vederea obținerii unei impozitări mai reduse într-un alt stat, în condițiile în care activitatea generatoare de profit a fost efectuată în celălalt stat.

Rămâne de văzut, desigur, care va fi modalitatea practică prin care autoritățile fiscale vor analiza în ce măsură o anumită

tranzacție a fost efectuată cu scopul de a beneficia de o scutire sau diminuare de impozit, dacă luăm în considerare controversele deja existente în materie fiscală privind criteriile luate în considerare de organele fiscale când reîncadrează sau nu iau în considerare o tranzacție în conformitate cu art. 11 din Codul fiscal.

Tot prin Convenție vor fi introduse reguli referitoare la impozitarea dividendelor plătite de o societate rezidentă. Spre exemplu, se prevede că scutirea de impozit sau impozitarea redusă a dividendelor va avea loc doar în măsura în care beneficiarul deține capitalul generator de dividende pentru o perioadă mai mare de 365 de zile, eliminându-se posibilitatea de a efectua transferuri de capital între societăți afiliate, cu scopul de a beneficia de scutirea de impozit pe dividende într-un anumit stat.

Dar alegerea României de a nu opta la acest moment pentru soluționarea divergențelor dintre state prin arbitraj (respectiv, printr-un tribunal arbitral compus din persoane fizice cu experiență în aspecte de drept fiscal internațional), creează un dezavantaj considerabil contribuabililor, care se văd, astfel, lipsiți de un instrument esențial pentru constrângerea statelor în aplicarea unui tratament fiscal corect și coerent. Practic, fără arbitraj, dacă jurisdicțiile contractante nu reușesc să se înțeleagă amiabil (aspect extrem de prezent în practică), nu există nicio modalitate de deblocare a situației, iar contribuabilul este singurul prejudiciat.

Intrarea în vigoare a Convenției pentru România, va avea loc în termen de trei luni de la data la care Ministerul Finanțelor va depune la OCDE instrumentul de ratificare al Convenției. Nici Legea nr. 5/2022, prin care a fost ratificată Convenția, și nici Ministerul Finanțelor nu au indicat când va avea loc depunerea efectivă a instrumentului de ratificare. Potrivit informațiilor OCDE, acest lucru nu s-a întâmplat până la ora actuală.

Ulterior intrării în vigoare a Convenției, este esențial ca societățile cu prezență multinațională care vor să aplice dispozițiile din anumite tratate fiscale să le coroboreze singuri (sau cu ajutorul consultanților) cu prevederile Convenției multilaterale, deoarece România nu are obligația, ci doar dreptul de a dezvolta versiuni consolidate ale tratatelor, astfel cum au fost modificate.

Nu putem spera decât faptul că România, dându-și seama într-un final că dubla-impunere reprezintă în continuare o problemă reală pentru contribuabilii cu prezență multinațională și, în consecință, și pentru statul român, prin diminuarea investițiilor străine, vor adopta și celelalte instrumente utile prevăzute de Convenție pentru eliminarea dublei-impuneri, cum ar fi procedura arbitrajului.

**DUNCEA, ȘTEFĂNESCU &
ASOCIAȚII repurtează un
succes important în
instanțele naționale și
câștigă definitiv un litigiu
însemnat privind o practică
des întâlnită a
autorităților, dar eronată,**

În aplicarea corectă a prevederilor legale ce vizează TVA

Echipa practicii de drept fiscal din cadrul **SCA Duncea, Ștefănescu & Asociații**, coordonată de **av. Adriana DUNCEA** –Partener Senior și **Răzvan ENACHE** – Partener & Head of Tax, a reprezentat cu succes o companie (lider global pe piața de tehnologie auto) într-un litigiu soluționat definitiv de Înalta Curte de Casație și Justiție.

Practic, problema principală supusă atenției instanței de judecată a vizat dreptul de exercitare a scutirii de TVA în cazul livrărilor intracomunitare, prin prisma condițiilor de formă necesare a fi îndeplinite, potrivit legislației în domeniu.

În acest sens, menționăm faptul că litigiul a avut ca obiectiv anularea unei decizii de impunere emisă de autoritatea competentă din cadrul ANAF, prin care se impunea în sarcina companiei obligația de a colecta TVA pentru livrările intracomunitare pentru care aceasta nu a prezentat documentul specific de transport (*i.e.* CMR).

În raport de susținerile formulate atât în fond, cât și în recurs, ambele instanțe de judecată au sancționat interpretarea eronată a ANAF în acest caz, în sensul în care au concluzionat că justificarea livrării intracomunitare trebuie să fie probată cu **un document care să ateste că bunurile au fost transportate din România în alt stat membru, și nu cu un document specific de transport (*i.e.* CMR).**

„Suntem bucuroși de contribuția adusă la aplicarea corectă a prevederilor legale în materia TVA și implicit de contribuția adusă la formarea în România a unui cadru fiscal coerent, în măsură să ajute la considerarea României ca fiind o destinație

de investiții predictibilă și atractivă”, a declarat Adriana DUNCEA – Partener Senior în cadrul Duncea, Ștefănescu & Asociații.

„Soluția pronunțată reprezintă încă o piatră așezată la temelia consolidării unei interpretări corecte și firești a legislației fiscale de către autoritățile competente române, respectiv aceea potrivit căreia fondul unei tranzacții primează în raport cu forma acesteia”, a declarat Răzvan ENACHE – Partener al DS Tax Advisory Services.

Controverse în livrările intracomunitare de bunuri. Confuzia autorităților și instanțelor înlăturată de ICCJ – nou succes al avocaților de la Băncilă, Diaconu și Asociații

După șapte ani de litigii, o companie a obținut din partea Înaltei Curți de Casație și Justiție recunoașterea scutirii la plată a TVA pentru o livrare intracomunitară de bunuri, contestată de Curtea de Apel Craiova și, prin urmare, i s-au restituit și sumele achitate ca obligații suplimentare, ca și dobânda legală aferentă. Importanța deciziei este dată de faptul că majoritatea instanțelor nu recunosc deducerile de TVA pentru livrările intracomunitare de bunuri și nici documentele așa cum sunt ele prevăzute de legea fiscală – factura și documente de transport. Victoria în instanța supremă a fost obținută de o echipă de avocați din cadrul Băncilă, Diaconu și Asociații (Magdalena Visalon, Cristina Bighiu, Răzvan Brătilă), condusă de **Emanuel Băncilă și Alex Slujitoru.**

O firmă americană, lider global în domeniul semiconductoarelor, transportă în 2013 bunuri în afara României și le depozitează în Ungaria. Transportul era scutit de TVA, dat fiind faptul că și Ungaria, și România erau țări membre ale Uniunii Europene. Ulterior, pentru că bunurile în discuție urmau să fie transportate pe mare, ele revin în România în vederea expedierii către cumpărătorul final. Firmei nu i se recunoaște, însă, că a efectuat o livrare intracomunitară, care beneficiază de scutirea de TVA.

Prima contestație este depusă de companie în 2015, care îi

este respinsă ca tardivă reclamantei, deși aceasta fusese depusă la serviciul de curierat din Statele Unite ale Americii în termenul legal. Urmează două cicluri procesuale și o casare cu trimitere spre rejudecare: instanțele de judecată anulează în mod definitiv decizia organului de soluționare a contestației, obligând soluționarea pe fond a contestației fiscale. Contestația fiscală este respinsă, însă, ca neîntemeiată, astfel că litigiul avansează în instanță.

În anul 2020, după soluționarea unui conflict negativ de competență de către Înalta Curte de Casație și Justiție, Curtea de Apel Craiova, interpretând legea în mod greșit și cu o fractură logică evidentă, respinge acțiunea reclamantei. Astfel, pe de o parte, Curtea de Apel Craiova reține că societatea reclamantă nu este îndreptățită la scutirea de TVA pentru livrarea intracomunitară de bunuri, deși aceasta deținea toate documentele cerute de lege în acest sens (printre altele, facturi întocmite în mod legal și documente de transport CMR).

Instanța de judecată alege, în schimb, să își întemeieze soluția pe alte documente și fapte neprevăzute de legislația fiscală (cum ar fi: foi de parcurs ale mijloacelor de transport, diagrame tahograf, note explicative ale reprezentanților societăților de transport), care, oricum nu ilustrau o imagine completă și fidelă a operațiunilor desfășurate de reclamantă, astfel cum a fost dovedit.

Mai mult, Curtea de Apel Craiova, constată că bunurile nu ar fi trecut granița către Ungaria, deși firma a prezentat dovezi care arătau clar că bunurile au reintrat pe teritoriul României. Prin acest raționament instanța de judecată a încălcat orice logică, considerând că nu poate fi reținut că bunurile nu au fost transportate în Ungaria, deși existau dovezi că bunurile în discuție au reintrat din Ungaria, înapoi, pe teritoriul României.

Deznodământul a venit la mai bine de 6 ani de la prima

contestare a actelor administrative fiscale: Înalta Curte de Casație și Justiție în mod judicios a casat hotărârea nelegală a instanței de fond și a anulat cu titlu definitiv actele administrative fiscale atacate de Societate, reținând temeinicia argumentelor avocaților Băncilă, Diaconu și Asociației SPARL.

Aderarea României la OCDE: suntem oare pregătiți? La capitolul fiscalitate – nu

Autori:

Adrian Rus, Partener, Liderul practicii de prețuri de transfer, EY România

Alex Slujitoru, Partener, Coordonatorul practicii de inspectii și controverse fiscale, EY România

Știrea că România ar putea fi una dintre țările membre ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) într-un orizont mic de timp este binevenită și de salutat. Mai ales că unul dintre principalele impedimente în discuțiile din anii trecuți a venit și din zona fiscală (respectarea Legii Responsabilității Fiscal-Bugetare, flexibilitate și spațiu fiscal), noul impuls în negocierile de aderare ar putea însemna că România a progresat în zona fiscală și, mai ales, ar putea semnala o recunoaștere a progreselor realizate în nenumărate zone de impact pentru taxarea corespunzătoare a profiturilor în locurile în care se desfășoară activitatea economică și se creează plus-valoarea. Este oare acest progres suficient pentru a ne asigura că România ajunge în sfârșit în rândul țărilor ce dețin economii de piață stabile și puternice?

Conform celui mai recent raport al OCDE cu privire la România – „Making Dispute Resolution More Effective – MAP Peer Review Report, Romania”, dat publicității în 25 mai 2021, per total, România îndeplinește mai puțin de jumătate din elementele „Acțiunii 14 Standarde Minime”, deși a reușit să remedieze o serie de deficiențe identificate de OCDE.

Spre exemplu, OCDE a constatat că, deși România are o rețea dezvoltată de tratate fiscale și este parte la Convenția privind eliminarea dublei impuneri în legătură cu ajustarea profiturilor întreprinderilor asociate 90/436/CEE (EUAC), aproximativ o treime din tratate nu conțin dispoziții privind implementarea acordului amiabil privind eliminarea dublei

impuneri, indiferent de termenele de prescripție prevăzute de legea română. Aproximativ un sfert din tratate nu prevăd un termen de formulare a solicitării de eliminare a dublei impuneri, iar aproximativ o zecime din tratate nu conțin posibilitatea celor două state de a discuta și alte cazuri decât cele care se încadrează expres în tratat.

OCDE a mai constatat că România nu are un plan care să vizeze tratatele ce excedează Convenției multilaterale pentru implementarea în cadrul tratatelor fiscale a măsurilor legate de prevenirea erodării bazei impozabile și a transferului profiturilor, deși și-a propus să rezolve aceste probleme prin semnarea și ratificarea ei, fapt care ar impune modificarea unui număr semnificativ din tratatele existente.

Mai important, OCDE subliniază că România nu îndeplinește un element major din „Acțiunea 14 Standarde Minime”, și anume prevenirea apariției disputelor, deoarece nu permite aplicarea acordurilor de preț în avans (APA) aceluiași tranzacții efectuate, dar în perioadele anterioare, necuprinse în mod expres în APA emise.

Totodată, OCDE a reținut că, deși România permite accesul contribuabililor la procedura acordului amiabil privind eliminarea dublei impuneri, informațiile disponibile public cu privire la această procedură sunt foarte limitate, neexistând transparență cu privire la activitatea autorității române competente în această privință. Mai mult, OCDE semnalează că inclusiv „profilul României”, alcătuit pe baza informațiilor furnizate de aceasta nu corespunde politicii și practicilor efective ale autorității competente.

Și, dacă privim la rapoartele publice, informațiile sunt contradictorii. Din informațiile furnizate de ANAF, în 2019 au fost finalizate trei proceduri amiabile, fiind în curs de derulare alte 61 de proceduri amiabile în diverse stadii de soluționare, în scopul eliminării dublei impuneri. Mai mult, ANAF nu precizează potrivit căror prevederi au fost finalizate

cele trei (EUAC sau tratate de evitare a dublei impuneri).

În primul semestru al anului 2020, ANAF anunță ca fiind finalizate cinci proceduri amiabile, prin „Notă de închidere a procedurii amiabile”, patru dintre ele în baza acordurilor sau convențiilor pentru evitarea/eliminarea dublei impuneri încheiate de România cu state membre UE și una în baza EUAC. Cu toate acestea, în *Raportul de performanță privind întreg anul 2020*, ANAF nu mai face vreo referire la procedurile amiabile, nici măcar la cele amintite în raportul privind semestrul I.

La nivelul lui 2021, ANAF raportează pentru primele șase luni din an că „au fost soluționate opt cereri de inițiere a procedurii amiabile”.

Or, dacă privim în ansamblu aceste informații, am putea crede că asistăm la o schimbare de optică a autorității fiscale. Astfel, dacă inițial era implicată în proceduri amiabile pe care le și soluționa (chiar dacă nu cunoaștem cum), mai apoi a început să „închidă” aceste proceduri (deși nota de închidere nu pare să echivaleze cu o decizie sau acord de eliminare a dublei impuneri), pentru ca în prezent să pară că „soluționează” nu proceduri amiabile, ci „cereri de inițiere a procedurilor amiabile”.

Toate aceste nu sunt decât aspecte ce ne îndreptățesc să credem că autoritățile mai au mult de lucru și de îndreptat până când aderarea chiar se va produce. Mai ales în condițiile în care procesul de aderare include o evaluare riguroasă și detaliată din partea a mai mult de 20 de comitete tehnice (cel de fiscalitate fiind doar unul dintre acestea) a alinierii României la standardele, politicile și practicile OCDE.

Ca rezultat al acestor revizii tehnice și înainte de orice invitație de a deveni membru în organizație, vor trebui implementate schimbări în legislație și în practicile autorităților pentru a îndeplini standardele OCDE, care ar

putea reprezenta un catalizator puternic pentru reforme importante.

Nu există un termen limită pentru finalizarea procesului de aderare, însă nu este de ignorat faptul că sunt și alte țări în competiție și ratarea acestui val de aderare poate împinge șansa României într-un viitor îndepărtat. Rezultatul și durata procesului depind de abilitatea României de a se adapta și alinia cu standardele OCDE și a adopta cele mai bune practici ale organizației. Și, cum fiscalitatea este domeniul unuia din cele peste 20 de comitete, am putea începe cu eliminarea efectivă a dublei impunerii.

Auditorul și inteligența artificială, un parteneriat de viitor

Autor: Alina Făniță, CEO & Partener, PKF Finconta

Volumul din ce în ce mai mare de date din audit, evoluția tehnologiei și dinamica domeniului sunt trei elemente care au condus la modificări substanțiale ale muncii de auditor în ultimii ani. Dar ceea ce urmează este și mai revoluționar. Auditorii viitorului vor folosi instrumente complexe de analiză a datelor, inteligență artificială (IA) și metode calitative avansate ca să genereze impact pozitiv în plan strategic, ca intermediari de cunoștințe și generatori de

prognoze.

Concepută să funcționeze cu diferite niveluri de autonomie, tehnologia ce utilizează inteligența artificială implică colectarea și/sau introducerea unor cantități mari de date relevante pentru o anumită sarcină și construirea unui set de reguli care ajută sistemul să învețe din acele date pentru a determina cum să efectueze eficient sarcinile alocate în prezent și viitor. Cu alte cuvinte, utilizează algoritmi pentru a identifica modelele subiacente, în general ascunse vederii.

Impactul tehnologiei Robotic Process Automation

Dar cum funcționează o astfel de abordare în cazul auditului? Multe sarcini de audit iterativ pot fi efectuate mai eficient folosind Robotic Process Automation (RPA). După ce datele de la entitățile auditate sunt încărcate în sistem, tehnologia RPA poate identifica inconsecvențele și valorile aberante pe care auditorii umani le pot ulterior analiza și rezolva.

Puterea tehnologiilor bazate pe Robotic Process Automation poate fi, de asemenea, valorificată pentru a lua în considerare mai multe variabile și poate fi programată pentru a furniza alerte diferitelor părți interesate. Apoi algoritmi IA pot fi utilizați pentru a clasifica și grupa entități, în timp ce un modul de analiză a riscurilor conceput tot pe bază de inteligență artificială poate calcula un scor privind sursa creșterii riscului și natura acestuia. Acest modul de analiză a riscurilor poate fi programat pentru a lua în considerare diferite criterii, cum ar fi materialitatea, volumul și clasa tranzacțiilor, sensibilitatea și complexitatea pentru a clasifica entitățile auditate.

Impactul Inteligenței Artificiale asupra Auditului

Inteligența artificială poate ușura procesul de auditare, deoarece ajută la îndeplinirea mai eficientă a multor sarcini care necesită timp. Mai mult, inteligența artificială ajută la

eliminarea limitărilor inerente ale eșantionării prin utilizarea diferitelor puncte de control pentru a analiza tranzacțiile și a le clasifica pe categorii de risc. Folosirea algoritmilor IA pentru a mapa punctele de control permite revizuirii cu un singur clic, iar tranzacțiile cu risc ridicat pot fi căutate rapid sau pot fi trimise ca alerte auditorilor.

În mod similar, instrumentele de optimizare a căutării sunt la fel de utile în identificarea achizițiilor de mare valoare. Optimizarea căutării este eficientă și în auditurile de venituri, deoarece IA poate identifica rapid neregulile și anomaliile declarațiilor fiscale, cum ar fi declarațiile care arată pierderi frecvente, rate negative ale profitului brut și net și tratamente fiscale diferite aplicate bunurilor similare.

Impactul tehnologiei de Recunoaștere Optică a Caracterelor

Recunoașterea optică a caracterelor care ajută la automatizarea extragerii anumitor informații din câmpurile fixe ale documentelor în diferite formate și folosirea algoritmilor care reconciliază datele de colectare a veniturilor pentru elaborarea concluziilor auditului. În viitor această tehnologie va deveni din ce în ce mai mult o realitate a practicării acestei profesii. Dispunând de o cantitate uriașă de date și de cele mai performanțe instrumente de analiză și vizualizare, auditorii pot să identifice și să răspundă riscurilor potențiale, pot vedea tendințe și tipare care nu ar fi vizibile printr-o abordare statistică de eșantionare.

În concluzie

Exemple ale multiplelor funcționalități și aplicații ale inteligenței artificiale pot continua. Ce este important de reținut este că IA ajută în mod semnificativ la realizarea auditului prin instrumente care identifică modele și excepții pentru investigații suplimentare de către auditorii umani. Cu

aceste instrumente crește posibilitatea realizării unui audit eficient la distanță. Totuși, inteligența artificială nu poate înlocui oamenii și scepticismul profesional al auditorilor. În timp ce sistemele bazate pe tehnologia IA pot indica riscul, auditorii umani sunt necesari pentru a investiga în continuare condițiile reale, cauzele și efectele acestuia.

Funcția de audit trece printr-un proces de transformare revoluționar. Accesul la informație, fluidizarea proceselor, informația și analiza de calitate consolidează încrederea piețelor de capital în valoarea opiniei de audit. Automatizarea facilitează eliminarea activităților manuale lăsând timp auditorilor să se ocupe de chestiunile care contează cel mai mult.

Alex Milcev, EY: Suntem în fața unei schimbări fundamentale de paradigmă. Asistăm la un nou nivel al relației ANAF-contribuabil

Viteza apariției unor noi reglementări, a digitalizării autorităților fiscale, transparența din ce în ce mai mare impusă companiilor, materializată atât printr-un număr de raportări în creștere, cât și printr-un nivel crescut de detaliu al informațiilor cerute, progresele tehnologiei sunt principalii factori care duc la redefinirea modului în care funcționează departamentele fiscale ale companiilor și tot atâtea elemente de atenție pentru companii. Aceasta ar fi, pe

scurt, concluzia prezentărilor realizate de **specialiștii EY în cadrul Conferinței sale anuale fiscale**. Dar, în ciuda dificultăților cu care s-au confruntat și se vor confrunta agenții economici, aceștia dau dovadă de reziliență: în jur de 60% dintre companii anticipează o cifră de afaceri în creștere pentru 2022, cum relevă datele unui studiu EY, realizat în preambulul Conferinței.

„Suntem în fața unei schimbări fundamentale de paradigmă. Asistăm la un nou nivel al relației ANAF-contribuabil prin cele trei raportări noi anunțate pentru 2022 – SAF-T, RO e-factura și RO e-transport. Viteza cu care se implementează aceste schimbări digitale este cu totul remarcabilă. Este clar că peste un an raporturile cu fiscul din România vor arăta diferit pentru contribuabili. Mari sau mici, companiile trebuie să conștientizeze acest lucru și să fie pregătite pentru a face față noilor cerințe, dar și unei nevoi de resurse umane, resurse financiare, dar mai ales de noi abilități”, a avertizat **Alex Milcev**, Liderul practicii de asistență fiscală și juridică EY România și Moldova.

La rândul lor, fiecare dintre partenerii EY a atins principalele tendințe din sfera fiscală. **Miruna Enache**, Liderul Diviziei de Asistență Fiscală în Tranzacții, a explicat **cum poate afecta companiile locale viitoarea Directivă europeană privind introducerea unui impozit minim de 15%**. *„Dacă impozitul minim nu este colectat într-o țară non-EU, unde este situată o entitate din grup, țările membre (inclusiv România) pot aplica Regula Plăților de Impozit, colectând o parte din impozitul suplimentar, în funcție de numărul de angajați și de active”,* a spus **Miruna Enache**.

Implicațiile fiscale, dar și din perspectivă imigraționistă datorate flexibilizării „maxime” a muncii și folosirii intense a tehnologiei în prestarea de activități profesionale au fost tratate de **Claudia Sofianu**, Liderul Departamentului de Impozit

pe Venit și Contribuții Sociale. Deoarece în ultimii doi ani mulți angajați au putut munci de oriunde, au apărut situații greu de clarificat în baza reglementărilor legislative „clasice” – de la deciderea locului taxării, la încercarea de evitare a dublei impunerii sau la analiza riscului de sediu permanent într-un alt stat. *„Conform sondajelor EY globale și locale din ultimul an, majoritatea companiilor par în continuare nepregătite pentru monitorizarea forței lor de muncă, pentru analiza implicațiilor complexe generate în zona fiscalității persoanelor fizice, a asigurărilor de contribuții sociale și politică imigraționistă, în identificarea unor noi modalități de colaborare, în condițiile în care forța de muncă este deficitară”*, a mai spus Sofianu.

„Efervescenta” agendei de transformare a administrării fiscale și agilitatea cu care contribuabilii vor adresa conformarea la noile raportări – SAF-T, e-factura, sistemul RO e-transport – vor contribui la succesul adresării

inspecțiilor fiscale din anii care urmează, dar și a gestionării mai eficiente a raportărilor fiscale, a apreciat, la rândul său, **Georgiana Iancu**, Liderul Departamentului de Taxe Indirecte. *„Pentru moment, înțelegerea cerințelor de raportare pentru diverse spețe sau structuri de business, identificarea sursei datelor și volumetria datelor sunt printre cele mai frecvente provocări cu care se confruntă marii contribuabili care au început implementările SAF-T”*, a

punctat **Georgiana Iancu**. Dincolo de provocările și complexitatea inerente raportării SAF-T, o implementare corectă poate permite, pe termen mediu, accesarea acelor beneficii pe care specialiștii EY au insistat să le sublinieze și până acum: timpi reduși de control fiscal, costuri mai reduse de conformare fiscală, simplificarea sau chiar eliminarea altor declarații fiscale.

Inspectiile fiscale și evoluția lor, dar și aplicarea amnistiei sau a eșalonării au fost subiectele dezvoltate de **Emanuel Băncilă**, Liderul practicii de litigii și dispute fiscale al Băncilă, Diaconu și Asociații. *„Contribuabilii trebuie să conștientizeze această nouă oportunitate a eșalonării simplificate, fără garanții, care se aplică pentru orice creanță fiscală – chiar și celor ulterioare datei de 31 martie 2020. Totodată, recomand și valorificarea amnistiei fiscale prelungite până la 30 iunie 2022”*, a precizat Băncilă.

Subiectul **prețurilor de transfer** a fost detaliat de **Adrian Rus**, Liderul Departamentului de Prețuri de Transfer, care a spus că este posibil ca, dat fiind volumul mare de informații aflat la dispoziția autorităților fiscale și schimbul de informații între autorități, contribuabilii ar trebui să se aștepte la o creștere a numărului și intensității controalelor fiscale în privința prețurilor de transfer, aspect confirmat de reprezentanții ANAF. *„Pandemia a schimbat radical datele problemei și punctele de referință în ceea ce privește domeniul prețurilor de transfer. România nu a adoptat recomandările OCDE în sensul unei flexibilități mai mari în abordarea inspecțiilor, și rămâne de văzut cât de bine pregătite și documentate se vor dovedi a fi companiile, în*

momentul în care ANAF le va verifica tranzacțiile și profitabilitatea afectate de perioada de pandemie”, a subliniat Adrian Rus.

Conferința anuală de fiscalitate a EY s-a bucurat și de prezența unor **reprezentanți ai Ministerului Finanțelor și ai ANAF**. Astfel **Alin Chițu**, secretarul de stat în cadrul Ministerului Finanțelor a acoperit mai multe aspecte ale reglementărilor fiscale viitoare și a declarat: *„Am observat că, în contextul ajutorului masiv acordat în perioada pandemiei mediului de afaceri, veniturile la bugetul de stat totuși nu s-au redus. De aceea, în 2022 Ministerul Finanțelor se va concentra pe colectarea mai bună fără să fie nevoie de creșterea taxelor și impozitelor”*.

„SAF-T, e-factura, RO e-transport, alături de toate celelalte proiecte de digitalizare ale ANAF vin în sprijinul contribuabililor, având ca principal beneficiu pentru aceștia reducerea costului conformării pe termen mediu”, a transmis mediului de afaceri și Daniel Tudor, directorul general al Direcției Generale de Management al Riscurilor al ANAF. *„Aceste instrumente vor permite ANAF identificarea timpurie a eventualelor erori și efectuarea unor acțiuni țintite, de scurtă durată pentru remedierea acestora și creșterea conformării fiscale. De asemenea, vom putea să valorificăm de o manieră inteligentă și structurată volumul de date și vom putea operaționaliza pe deplin sistemul de management al riscurilor fiscale”, a mai spus Daniel Tudor.*

Cum se simt companiile – sondaj EY

Aproape 70% dintre respondenții studiului EY care a sondat percepția companiilor despre facilitățile acordate în pandemie și despre măsurile fiscale recente adoptate de Guvern au declarat că au aplicat la facilitățile oferite de stat, în starea de urgență și, ulterior, în starea de alertă. Cele mai importante măsuri de sprijin accesate au fost reducerea la plata impozitului pe profit și indemnizațiile de șomaj tehnic,

ca și amnistia fiscală, a revelat studiul EY.

În schimb, răspunsurile primite la întrebarea despre cât de mult s-au simțit ajutate de sprijinul oferit de stat au fost foarte împărțite, ceea ce ar putea reflecta gravitatea valului crizei cu care s-au confruntat și reacțiile diferite. Astfel, 38% dintre respondenți spun că s-au simțit ajutați mult și foarte mult de măsurile adoptate de Guvern în starea de urgență și în cea de alertă, 34,2% au declarat că suportul primit a fost „nici mult, nici puțin”, iar 27% au spus că a fost „puțin” și „foarte puțin” ce au primit din partea Guvernului.

În ceea ce privește măsurile luate de Guvern în Ordonanța 130 din decembrie, companiile au spus într-o proporție covârșitoare că nu vor aplica pentru măsura amnistiei fiscale prelungite. Ceea ce ar putea însemna, însă, că deja au beneficiat de amnistie, pe de-o parte, pe de alta că „obligațiile ce fac obiectul amnistiei sunt tot cele de dinainte de 31 martie 2020”.

50% dintre companii au decis oprirea acordării de beneficii, drept reacție la eliminarea posibilității acordării de tichete cadou pentru angajații terților. Foarte puține companii – cca 12%, se mai gândesc să acorde altfel de premii către angajații partenerilor sau să mărească onorariile de marketing ale acestora.

Dintre problemele cu care s-au confruntat companiile sau cu care anticipează că se vor confrunța anul acesta, legislația sau reglementările fiscale sunt văzute ca fiind cele mai importante – peste 35% dintre respondenți pronunțându-se în acest sens. Pe locul doi se situează complexitatea fiscală în creștere, cu 26%, iar pe locul trei problemele cu forța de muncă mobilă – pentru aproape 20% dintre participanți. Următoarele locuri sunt ocupate de incertitudinea sau riscurile mai mari în ceea ce privește prețurile de transfer și intensificarea activității de control fiscal. În schimb,

companiile care au participat la studiul EY privesc cu optimism anul 2022 anticipând într-un număr important – aproape 60%, o cifră de afaceri în creștere. O treime planifică menținerea cifrei de afaceri și doar 10% anticipează o reducere.